

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. «
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per
drukregel.

De personen die zich van heden aan den *Postrijder* abonneren voor het jaar 1873, zullen het blad *kosteloos* ontvangen tot den eersten januari aanstaande.

TONGEREN, DEN 28 NOVEMBER.

20 miljoen voor het onderwijs.

De echtheid van den grooten dienst door het ministerie aan het lager onderwijs bewezen door de vraag van een krediet beloopende tot 20 miljoen franks, begint algemeen herkend en geprezen te worden; zelfs in de rangen onzer tegenstrevers vinden wij er eenigen die grenszins aanzelen om het gouvernement dienszwaare hulde te bewijzen.

Er valt te bemerken dat de achtbare opstellers van het wetsontwerp, welk de 20 miljoen toestaat, veel verder gaan dan hunne liberale voorzaten. Deze hebben in negentien jaren slechts 14 miljoen aan het lager onderwijs besteedt, en zij gaven slechts 31 ten honderd op 't beoogd der uitgaven; de katholieke ministers stellen voor 20 miljoen te gebruiken in *drie* jaren en de toelage op 33 t. h. te brengen.

Nogtans durfden eenige liberale gazetten beweren dat het tegenwoordig ministerie min deed dan het liberaal; maar nu dat 't woord gegeven is aan de officieele cijfers, bewijzen dezen juist het contrarie.

Sedert 1851 is er zoo door den Staat als door de gemeenten en de provincien eene som van fr. 42.960.852 63 gebruikt voor het maken of het verbeteren der schoollokalen, en mits deze som zijn er nieuwe gebouwen daargesteld in 2017 gemeenten, in 42 heeft men de oude lokalen herbouwd, in 656 heeft men vergrootingen en verbeteringen verricht, en eindelijk in 903 gemeenten heeft men in de onkosten van meubeleering voorzien.

't Is moeilijk eene nauwkeurige opgave te doen van de sommen die nog benodigd zijn om, in al de gemeenten des rijks, de stoffelijke inrichting van het lager onderwijs te volledigen, inderwijze dat men overal ruime, betamelijke, goed verlichte en behoorlijk gemeubeleerde lokalen hebbe.

In januari 1872 hebben de provinciale inspecteurs eene staat dienszwaare opgemaakt, en hij beliep tot 23,665,000 fr., maar sedert dien, heeft men eenen onkost gedaan van meer dan vier miljoen en half franks en schoon er zich nieuwe noodwendigheden hebben opgedaan, vermeent het gouvernement dat 't gevraagde krediet zal vergenoegen.

De provincie waar de meeste som gevraagd wordt is degene van Luik en de minste deze van Limburg; dewijl in al de andere provincien de benodigde som slechts belooft van 2,350,000 tot 2,580,000 franks, vergt men voor 't Luiksche 3,884,000 fr., en slechts 1,260,000 fr. voor het Luxemburgsche.

De gemeenten zullen gemakkelijk de onkosten kunnen doen welke benodigd zijn, aangezien het gouvernement in het wetsontwerp beslist heeft dat het hun verschotten zal doen welke zij jaarlijksche gedeelten kunnen wedergeven.

Men weet dat bijgevolg van de afschaffing der oktrooijen, elke gemeente jaarlijks haar aandeel heeft in den gemeentefonds; hewel, de bedoelde verschotten zullen gedaan worden aan de gemeenten die aan den Staat mandaten geven, om op bepaalde tijdstippen een deel van den gemeentefonds achter te houden. Er zal eene vaste regel voor de teruggave daargesteld worden; doch het wetsontwerp beschikt dat ze binnen de dertig jaren gebeuren zal, zoo dat de gemeente die zal ontleenen, slechts betalen zal, in interesten medebegrepen: op 30 jaren, fr. 5 79 per 100 fr.; op 25 jaren, fr. 6-41 per idem; op 20 jaren, fr. 7-36 per idem; op 15 jaren, fr. 9-00 per idem; op 10 jaren, fr. 12-35 per idem, en op 5 jaren, fr. 22-47.

Men kan het ligt beseffen, het wetsontwerp heeft een zeer praktisch doelwit, en wij zijn verzekerd dat de uitmuntende dienst waardeerende dien het aan 't onderwijs doet, de Kamers het gretig zullen stemmen.

Iets over het bier.

De liefhebbers van bier zullen zeker met genoegen de volgende bijzonderheden lezen omtrent dezen drank:

Volgens Diodorus, Herodotus en Plinius was de Egyptische god en koning Osiris, twee duizend jaar voor onze jaartelling, de eerste, die op de gedachte kwam om bier te bereiden. Hij brouwde twee soorten: de eene gekruid, de andere een wijnsmaak hebbende. De Egyptenaars en ongewijfeld ook de Joden leerden het van hem en de Grieken vonden eene soort dubbel bier uit. Tacitus verhaalt ons, dat de oude Germanen niet

zonder bier konden leven en dat de kunst, het te brouwen, aan hunne vrouwen toekwam. Aan de Germanen heeft men de tegenwoordige wijzen van brouwen en het gebruik van hop te danken (dat gebruik, in 1079 begonnen, staat op 't punt van eindigen).

Koning Gambrinus of Gambrivius, de beweerde uitvinder van het bier, zou over Germanië geregeerd hebben, dat zich uitstrekte van den Rijn tot den Oeral, omstreeks 1780 voor Christus; aan hem zouden Hamburg en Cambrai hunnen naam verschuldigd zijn.

In de middeleeuwen werd de bereiding van bier, wat tot nu toe slechts door de huismoeders was geschied, langzamerhand een monopolie der monniken. Later zagen de stedelijke er de voordeelen van in, en maakten er op hunne beurt eene monopolie van.

Augsburg had in 1155 het voorbeeld gegeven en dit werd spoedig door de meest bevolkte steden van Duitschland gevolgd.

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

M. J. Gerrits, kapelaan te Wellen, is pastoor benoemd te Heppeneert.

M. Daemen, pastoor te Heppeneert, is pastoor benoemd te Hees.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 143 hoornbeesten, 43 schapen, 213 vette varkens en 897 magere varkens.

Binnenland.

Men schrijft uit Verviers, 26 november:

Zondag avond, ten 11 1/2 ure, had er in den kring der jonge werklieden, Andrimontstraat alhier, een ernstig ongeluk plaats. Er was eene tooneel-voortooning gegeven en de menigte verliet het lokaal en het gedrang was zoo groot dat er eene ijzeren leuning brak en in 50tal personen, van eene hoogte van drie meters op den grond vielen. Er zijn geene dooden te betreuren, maar een 20tal, waaronder vele vrouwen, zijn tamelijk erg gekwetst.

— Men schrijft uit Charleroi 26 november:

Dezen morgen werd in de stad het gerucht verspreid, dat er in de voorstad eene schrikwekkende misdaad was gepleegd.

Een aardewerker, met name De Vos, ging, rond 5 ure 's morgens, naar zijn werk, toen hij, nabij den koolput n° 1, van Mambourg gekomen zijnde, in het Dourletstraatje, door drie revolverschoten, langs achter gelost, aan het hoofd getroffen werd. De Vos viel neer, badend in zijn bloed.

Op het gerucht der schoten kwamen de bewoners der naburige huizen toegesnel. Men vond het slachtoffer te midden van den weg liggen, de moordenaar was verdwenen.

Men nam den ongelukkigen De Vos op, die nog eenige oogenblikken ademde. In eene naburig huis werden zijne wonden gewasschen. Hij is een schoone strouische jongeling van 24 jaren. Achter aan zijn hoofd zag men duidelijk de drie ronde gaten der kogels.

Hij moest deze week in het huwelijk treden met de dochter van den persoon bij wien hij inwoonde; doch het schijnt dat dit meisje, voor dat zij kennis met hem maakte, nog een anderen beminde had gehad. 't Is op dezen kerel, die met het slachtoffer onder hetzelfde dak woonde, dat men eerst vooral vermoedens had. Hij werd rond 8 ure 's avonds aangehouden, toen hij eenen koolwagen voerde; hij hooft geen hoegenaamden tegenstand. Hij heeft reeds een eerste verhoor ondergaan, doch hij loochent den dader van het misdrijf te wezen.

— Men meldt uit Eecloo, 24 november: Ook de landbouwers van het noorden van Caprijk, hebben reden om wegens overstrooming en gebrek aan uitwatering luide klachten aan te heffen. Alles is hier onderwaterd; zaailanden, hoven en straten, tot de stallen toe. In de Molenstraat stond dezer dagen het water zoo hoog in de stallen, dat het tot aan de knieën der runderbeesten reikte. Wat verlies voor den landbouwer! Wortel- en aardappelgroeven niet alleen, maar op de zware landen is hier, gelijk in vele polders, al de gezaaide tarwe verwoest. De helft van het gezaaide is opgeschoten, maar het overige is gerot en in den grond gebleven. Alles moet dus gelapt of bezaaid worden, terwijl dan nog de landvetten het beste van hare kracht heeft verloren. Caprijk leidde tot hertoe zijn water in de Bentillekreek; maar de huizen zijn gestopt geworden, en al het water is over onze landen gestroomd. Dat komt er van als men ondergeschikt is aan eene vreemde uitwatering! Het is dus hoog tijd dat Caprijk eene eigene uitwatering bezitte.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

Maarschalk Bazaine had tot nu toe eene tamelijk groote vrijheid genoten voor zijne betrekkingen met buiten. Zijne vrienden en zijne advocaten bezochten hem als zij wilden. Maar sedert kort zijn ernstige maatregelen genomen. Thans kan men hem maar bezoeken met eene bijzondere toelating, die maar voor eenmaal telt, terwijl men vroeger bestendige kaarten verleende. De verdedigers van den beschuldigde zijn aan dezelfde formaliteiten onderworpen. Zij kunnen hem ook maar in de eerste uren van den morgen bezoeken. Te middag begint de heer de Rivière zijne ondervraging, die gewoonlijk rond 4 uur eindigt. De bekkers worden dan gesloten en niemand mag dan nog in- of uitgaan. De aide-de-camp van den generaal is verplicht om 4 ure binnen te zijn en zich met hem op te sluiten. De ondervraging welke op dit oogenblik door generaal Rivière gedaan wordt, is de langste en belangrijkste die tot nu toe gedaan werd. Zij is het gevolg van de verklaringen der tot nu toe gehoorde getuigen. Deze tweede ondervraging zal zeker binnen twee dagen geëindigd zijn. Vervolgens zal de niet min lange lezing komen van de verklaringen van al de getuigen, wier getal de 400 overtreft. De maarschalk zal gedurende deze lezing notas kunnen nemen; er zullen hem geene vragen meer gedaan worden, tenzij er nieuwe verklaringen mochten komen. De lezing, waarvan wij spreken, zal de laatste dagen van november en een deel van december vergen. Mevr. Bazaine heeft Versailles verlaten, uit hoofde der moeilijkheden die zij ondervond om haren echtgenoot te bezoeken; zij is naar Parijs gekomen, waar zij tot het oogenblik der opening van de debatten zal blijven wonen. Het is niet zeker dat generaal de Rivière zich zal begeven naar de plaatsen, die gediend hebben tot het tooneel der krijgsverrichtingen; in allen geval kan men logenstraffen, helgen reeds gezegd is geworden, dat hij er naartoe geweest is. Het is hetzelfde geval met M' Lachaud, aan wien men eene reis naar Metz heeft doen afleggen, als hij er nog niet aan gedacht heeft. Men denkt dat de maarschalk in het begin van februari, ten langste, voor den krijgsraad zal geroepen worden.

Het gerucht der ontdekking van eene groote misdaad heeft zich in het 11° arrondissement van Parijs verspreid. Men sprak van niet min dan van 7 slachtoffers, welke een nieuwe Tropmann in den grond zou gedolven hebben, dicht bij den boulevard Mazas: het zouden honden zijn die met het doorkrabben van den grond de lijken zouden hebben doen ontdekken. Verwittigd door het algemeen gerucht, van mond tot mond vergrootende, moest de politiecommissaris van de wijk der Quinze-Vingt overgaan tot opzoekingen, die de volgende feiten hebben doen kennen.

De werklieden van den heer Rupps, stoffenbereider, op den boulevard Mazas, 136, gelegenheid gehad hebbende den grond te doorgraven, dicht bij het werkhuis, haalden eene groote gansch vermolde ton op. Eenige duigen afgetrokken hebbende, waarvan het hout gansch verrot was, zagen zij tot hunne groote verbazing beenderen, oude schoenen en eenige stukken van kleederen uit de ton vallen. Op het gerucht dezer ontdekking zijn de vrouwen der gehuurte toegelopen en het duurde niet lang of er werd verteld dat men de lijken van zeven personen had gevonden. Waarom zeven? Men weet het niet. De commissaris heeft de beenderen doen wegnemen en doen onderzoeken door doctor Marebot. De geneesheer heeft erkend dat het paarden en honden beenderen waren. Volgens hem en een ander geneesheer, zouden die beenderen meer dan eene halve eeuw in den grond gelegen hebben. Men weet niet hoe de oude schoenen en de kleederen bij die beenderen zijn gekomen. Liepen de paarden en de honden wellicht over eene halve eeuw geschoemd en gelaarsd? Het een of ander congres moet die gewichtige vraag oplossen.

Duitschland.

Toen de pruisische kroonprins in de maand oktober laatst door Marburg reed, deed hij zich de gevangenis toonen, waar de ordonnancie-officier van Frederik den Grooten, de heer von Treuck, van 1754 tot 1763 werd opgesloten, omdat hij de erge misdaad begaan had zich te doen beminnen door eene koninklijke prinses. Men toonde te dier gelegenheid aan den toekomstigen koning van Pruisen eenen zinken beker waarin de ongelukkige gevangene, alhoewel aan handen en voeten ketenen van 68 pond hebbende, bij middel van eenen gescherpten

nagel fransche en duitse verzen geschreven had met schier microscopische letter. Er bestaan vele van die drinkbekers, en men vindt er namelijk in het kasteel Mainberg (Beieren) in eene groote verzameling bekens, kruiken en glazen. Men ziet er andere te Dresden, in de verzameling van koning Johann, te Weenen, te Berlijn, in de bibliotheek der stad Maagdeburg.

De speelbank van Homburg, die onwederroepelijk moet gesloten worden den 31 december, lokt een aanzienlijk getal groote spelers uit, die uit al de gedeelten van Europa komen, om hunne laatste kans te wagen. De bank die gedurende den zomer bij de twee miljoen verloren had, heeft sedert eene maand niet alleen haar verlies ingehaald, maar wint thans 2 1/2 miljoen; overigens is het spel zoodanig hoog, dat men niet kan voorzien, welk de eindelijke uitslag zal zijn.

Spanje.

De *Imparcial* logenstraft de tijding, dat een bataillon jagers in Andalusia, onder het bevel van Contreras, in opstand is gekomen.

Men meldt dat Contreras verdwenen is. Men onderstelt dat hij zich in de omstreken van Depenapenos ophoudt. Sedert gisteren rijden de postwagens van Andalusia langs Estramadura. Madrid is rustig.

Te Barcelona dreigen woelingen uit te barsten.

Dat het in Spanje niet pluis valt zal eenieder besluiten uit de volgende lijnen, welke wij uit de *Intransigente*, het dagblad der roode, overnemen. Buiten een aantal liefstalligheden aan koning Amedeus, leest men nog het volgende: « Dood aan den vreemdeling! Dit was de kreet, die bij den aanvang dezer eeuw uit alle borsten opsteeg.

« Dood aan den vreemdeling! Dit was de kenspreuk onzer voorvaders op hunne vlag geschreven als een zinnebeeld van haat voor de vreemde dynastie.

« Dood aan den vreemdeling! Dit was de oorlogskreet, geslaakt door de *Comuneros* van Castilje op 24 april 1521 aan het adres van eenen vreemden Monark, van eenen vreemden dwingeland!

« Dood aan den vreemdeling! Dit was de kreet geslaakt door Juan Padillo, Francisco Maldonado, toen satellieten van den vreemdeling ze publiek onthoofden. »

Wat de politieke programma van de *Internationale* betreft. Zij luidt als volgt: « Wat wij willen dat is de Republiek van beneden met de ontvoogding der werkende klassen en de politieke ontvoogding der ongevoedde klassen.

« Hoe hier toegekomen? Is het door vreedzame middels bij middel der rechten welke ons het monarchieke stelsel toekent?

« Nooit! nooit!

« De strijd zal verschrikkelijk zijn, er zal bloed vergoten worden; wij weten het.

« Doch wij moeten niet wachten tot de monarchie door al hare verdedigers verlaten zij. Wij moeten de republiek hebben en de republiek door de revolutie. »

En dat al wordt in het midden van Madrid gedrukt, gelezen en verkocht.

Italië.

Een brief uit Rome meldt den tekst van de verklaring der principen, in den avond van den 21 gestemd door de gelastigden der revolutionaire vergadering in den schouwburg Argentina. Ziehier deze verklaringen:

1. Volkssouvereiniteit en noodzakelijkheid van eene constituaante, door de algemeene stemming gekozen.
2. Gewetensvrijheid voor elken persoon. Onschendbaarheid der woning. Verplicht wereldlijk onderwijs.
3. Besturende autonomie der gemeenten.
4. Afschaffing der bestendige legers.
5. Afschaffing van al de belastingen, vervaagen door eene enkele progressieve belasting.
6. Afschaffing van elken officiëelen eeredienst.
7. Afschaffing der doodstraf, hervorming der strafbepalingen.
8. De arbeid, eenige bron van den voorspoed.
9. Toepassing van den grondregel: geen recht zonder plicht, geen plicht zonder recht.
10. Herstelling der vrouw in hare rechten, door de hervorming der wetten van het huwelijk. Is het klaar? Heeft het Italiaansch gouvernement reden gehad om de meeting in 't Colyseum te verbieden? Is het geen tijd, krachtadigheid te toonen? De stad Rome wordt meer en meer beangst. Er worden voortdurend aanhoudingen gedaan.